

turligt, at Danmark ønsker at tage Del i de Undersøgelser, som kunde være at foretage i denne Retning, og navnlig ogsaa med Hensyn til de Naturbegivenheder, som ere foregaaede paa Island i det sidst afvigte Aar. — Forslaget under Nr. 77 er kun en ringe Medsættelse af Summen for Kontrolen ved de lærde Skolers Undervisning og Examina. Saafremt ikke Forhandlingen vil give nærmere Anledning til at komme ind paa dette Spørgsmaal, skal jeg derom kun henvise til Betænkningen. — Forslaget Nr. 78, som Udvalget opstiller, afviser i sit Enderesultat ikke meget fra, hvad den ærede Minister har foreslaaet i Aar. Forskjellen mellem den ærede Minister og Udvalget indskrænker sig dertil, at medens den ærede Minister tror at kunne gjøre Loven af 1857 gjældende for nogle Seminarieres Bedkommende, nemlig for 4, formener Udvalget, at denne Sag, saaledes som den har udviklet sig siden Loven af 1871 kom ud, maa betragtes som afsluttet, og finder ingen Anledning til at optage dette Spørgsmaal paany eller til at lønne disse Lærere paa en anden Maade, end de have været lønede i de sidste Aar, dels efter den sidstnævnte Lov og dels ved Tillæg, som de have modtaget senere efter Lovens Emanation. — Forslaget under Nr. 79 angaar Fordelingen af et Beløb til Understøttelse af uformuende Elever, der uddanne sig til Lærere. Den forrige Kirke- og Undervisningsminister er først gaaet ind paa delvis at understøtte de Elever, der uddanne sig ved private Seminarier til Lærere paa denne Konto, og er ligeledes gaaet ind paa at faae denne Understøttelse forhøjet. Da det har vist sig, at private Seminarier forberede eller demittere omtrent Halvdelen mod de offentlige, medens de offentlige Seminarier have faaet en meget betydelig Bevilling af Staten, og da dette derhos er Tilfælde, at Eleverne, der uddannes for en for Staten langt billigere Bænge end paa de private, formener Udvalgets Flertal under Nr. 2, der bestaar af 8 Medlemmer, at Billighed taler for, at der i Stedet for en væsentlig Del deraf sættes mindst Halvdelen. Beløbet er alligevel ikke meget stort. — Forslaget under Nr. 80 skal jeg ikke nærmere omtale, det er tilstrækkelig begrundet i Betænkningen ved den ærede Ministers Skrivelse. Angaaende de Punkter i det Afsnit af § 21, som her er under Forhandling, skal jeg, idet jeg iøvrigt med Hensyn til flere andre Punkter forventer, at det meget ærede Thing har gjort sig bekendt med de Bemærkninger, Udvalget har gjort, for Dieblisset indskrænke mig til at omtale et enkelt Punkt. Det er Betænkningens Nr. 119. Tillæg B. Der har Udvalget tilladt sig at henvende sig til den ærede Minister med en Forespørgsel om, isølge hvilken Lovhjemmel Ministeriet har indført Afslutningsprøven i latinisk Stil med Udgangen af Latin-skolernes fjerde Klasse, og har dertil knyttet flere derhen hørende Spørgsmaal. Det er noget afstumpet i Betænkningen, men jeg skal her nær-

mere udvikle det. Den ærede Minister har for det Første ment, at Finantsudvalget ikke var ret vel skikket til at stille et saadant Spørgsmaal. Det skal jeg nu ikke nærmere komme ind paa; Udvalget har svaret derpaa i Betænkningen, og jeg skal derfor lade det staa hen. Jeg tror, at den ærede Minister maa erkende, at det er meget vel berettiget af Finantsudvalget at stille Spørgsmaalet. Derimod skal jeg omtale Flertallets Stilling iøvrigt lige over for selve Spørgsmaalet. Det forekommer nemlig Udvalgets Flertal, at det er en Omgaaen af Lovens Mening, at dette Sag kræves som Betingelse for Udgang til fejnte Klasse, og at Betydningen af et saadant Skridt træder klarere frem, naar det forlanges, at Privatister, inden de tage Artium, skulle underkaste sig en Prøve i latinisk Stil. Loven af 1ste April 1871 om Undervisningen i de lærde Skoler siger udtrykkelig i sin § 6, at latinisk Stil ikke længer er Afgangsexamens Sag som tidligere ved Skolerne, og i sin § 4 nævner de Sag, som forlanges; men naar § 6 uden at nævne Noget som helst om det Skriftlige udtrykkelig ophæver Brugen af latinisk Stil, maatte man altsaa opfatte det saaledes, at latinisk Stil som Sag eller Del af et Sag dermed var bortvist fra de Examina, som efter denne Lov vilde faae en bestemt Betydning og saaledes ogsaa fra Hovedafgangsexamen fra 4de Klasse, som Loven jo stiller i Lighed med Realafgangsexamen, hvortil man ikke har latinisk Stil. Ikke desto mindre træffe vi i § 2 af en kongelig Anordning af 5te August f. A. en Bestemmelse om, at Grammatik skal indøves ved skriftlig Overjættelse fra Dansk til Latin. Anordningen angaar Undervisningen i de 4 nederste Klasser, og i dens § 4, der omhandler Hovedafgangsexamen ved Udgangen af 4de Klasse, forlanges ganske vist udtrykkelig en let Stil, der iøvrigt nærmere er betegnet i denne Paragraf. Man er altsaa derved — det skal indrømmes ligeoverfor den ærede Kirke- og Undervisningsminister — kommen ind paa Glidebanen og kommen bort fra den Forventning, som man havde, at der dog med Hensyn til dette Punkt, om ikke med Hensyn til andre, var naaet Noget ved den nye Lov om de lærde Skoler. Imidlertid vil det let ses af samme Anordning, af 2det Punkt af § 5 b, 1, at det udtrykkelig ikke forlanges af de privat forberedte, Privatistene, naar de indstille sig til Afgangsexamen, Examen Artium, at de skulle have taget Prøve i latinisk Stil, men der forlanges et Minimum af det i 4de Klasse sidste Penjum efter Anordningens § 2. En udtrykkelig Forklaring af, at man ikke forlanger af de privat forberedte en saadan latinisk Stil, fremkommer ved Ministerens Skrivelse til Rektoren ved Odense Kathedralskole af 22de August 1873, hvori det udtrykkelig fremhæves, at Private, der ville tage Udgangsexamen til 5te Klasse, ikke skulle underkaste sig Prøve i latinisk Stil, og at selvsølgelig heller ikke Privatister ved